

**NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ)
KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKOS APRAŠAS**

1. Projekto pavadinimas: „Savojo kelio beieškant“.

2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita:

Kėdainių rajono policijos komisariatas, A. Mickevičiaus g. 23, LT - 57174, Kėdainiai, telefonas (8 ~ 347) 542 12, faksas (8 ~ 347) 542 13, el. p. danute.mykolaitiene@vrm.lt, DnB NORD, Kėdainių skyrius, sąskaitos Nr. LT 954010041900020025, banko kodas 40100.

3. Informacija apie projektą:

3.1. esamos situacijos (problemos) analizė:

Tiriant vaikų užimtumo ir teisėtvarkos pažeidimų situaciją Kėdainių rajone buvo atlikta statistinė vaikų teisės pažeidimų būklės bei jų užimtumo analizė, apžvelgtos vaikų užimtumo formos. Buvo siekiama surinkti informaciją apie neužimtus bei darančius teisėtvarkos nusižengimus vaikus, išanalizuoti neigiamų reiškinių priežastis ir sąlygas. Didelis (palyginti su šalies vidurkiu) ir pastovus (nuo 2002 metų jau ketverius metus) didėjantis vaikų iki 14 metų, padariusių teisės pažeidimus, skaičius. Atlikus išsamią situacijos analizę nustatyta, kad nepalanki situacija šeimose yra viena iš pagrindinių, turinčių įtakos nusikalstamam elgesiui veiksnių.

Išsiaiškinta, kad dalis vaikų nepritampa mokykloje, nesiseka mokslai ir jie ieško kitų veiklos sričių t. y. palieka mokyklas, buriasi į grupes, kuriose jie daro teisės pažeidimus. 2005 m. Kėdainių rajono policijos komisariate užregistruota 217 teisės pažeidėjų (12 -16 metų); (2004 m. - 230). Atlikus policijos komisariate gaunamos iš mokyklų informacijos analizę (2005 m. iš mokyklų buvo gauti 146 pranešimai, iš kurių - 61 apie mažareikšmius vaikų nusižengimus) pastebėjome, kad mokyklos neišnaudoja visų vidinių priemonių. Aiškinantis konkrečias situacijas, pastebėjome, kad neretai mokyklose nėra vertinamas mokiniams teikiamos pagalbos nauda ir veiksmingumas.

Praradusiems mokymosi motyvaciją, socialiai, pedagogiškai apleistiems, turintiems elgesio problemų vaikams ir sudaromos prielaidos nusikalsti.

Rengdami projektą „Savojo kelio beieškant“ akcentavome kasmet didėjančių vaikų daromų pažeidimų skaičių ir šią problemą išskyrėme kaip reikšmingesnę už visas kitas. Todėl ieškojome priemonių, kuriomis galėtume suteikti pagalbą vaikams ir jų šeimoms bei skatinti tarpžinybinį bendradarbiavimą.

Įvertinę ribotus žmogiškuosius išteklius ir finansines lėšas numatėme kiek galime pasiekti tam tikrų teigiamų pokyčių ir pasirinkome pagrindinę - 23 vaikų grupę. Projekte numatėme partnerius su kuriais aptarėme bendradarbiavimą. Dalis projektinių veiklų buvo nukreipta į bendrąsias prevencines priemones, kurios buvo išbandytos ir pasitvirtino 2004 m. mažesniuose prevenciniuose projektuose.

3.2. tikslas;

Kryptingai organizuoti rizikos grupės vaikų, padariusių teisės pažeidimus, prevenciją, padedant jiems pozityviai keistis bei skatinti socialinę integraciją, siekiant užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams.

3.3. uždaviniai;

1. Skatinti vaikų ir jaunimo ryšius su prosocialiais bendraamžiais, sudominti ir įtraukti į pozityvią veiklą;
2. Stiprinti ir skatinti asmeninius, tarpasmeninius ir kitus ryšius, susijusius su socialiai priimtina veikla (mokymusi, užimtumu);
3. Lavinti ir stiprinti savikontrolės, savitvarkos, problemų sprendimo įgūdžius;
4. Plėtoti vietinę pagalbos sistemą, įtraukiant šeimas, pedagogus, kitus partnerius, dirbančius šioje srityje, siekiant padėti vaikui ir šeimai;
5. Įtraukti daugiau savanorių į naudingą ir aktyvią veiklą, kurios pagrindu kuriama ir formuojama saugi aplinka bendruomenėje;

6. Plėsti bendradarbiavimą tarp teisėsaugos, švietimo, sveikatos, socialinės apsaugos sektorių, visuomeninių organizacijų bei bendruomenės;

7. Pasidalinti patirtimi su kitomis institucijomis, turinčiomis nusikaltimų prevencijos patirtį.

Numatytomis priemonėmis siekėme pakeisti nusikaltusių vaikų elgesį, mažinant asocialų ir stiprinant prosocialų, kartu įtakojant artimiausią aplinką – namus, mokyklą, gyvenamąją aplinką.

3.4. priemonės;

Projektas įgyvendintas remiantis:

1. Pagrindinis dėmesys skirtas būtent toms problemoms, kurios tiesiogiai susiję su teisės pažeidimais, o ne pašalinėmis, kurios tiesiogiai neįtakoja teisės pažeidimų problemų sprendimo.
2. Rizikos lygio nustatymu (vaikams, esantiems didesnės rizikos grupėje ir galintiems nusikalsti, numatytos intensyvesnės intervencinės priemonės Policijos jaunimo centre bei tarpžinybinis bendradarbiavimas, tarpininkavimas dėl reikiamos pagalbos suteikimo);
3. Priemonių įvairovė, t. y. kompleksas priemonių, kurios apima ne vieną, bet visą kompleksą problemų ir yra nukreiptos į socialinių įgūdžių lavinimą (konsultacijos, grupiniai užsiėmimai, individualūs susitikimai, situacijų modeliavimas, teminiai susitikimai, sportinė veikla);
4. Tinkamo poveikio būdo parinkimas (sistemos priemonės buvo parinktos atsižvelgiant į konkrečias vaikų ir jaunimo grupes, atskirai parinktos priemonės, skirtos didesnei auditorijai).
5. Integracija; nusižengę vaikai skatinami įtraukti į bendrą veiklą, principu „bendraamžiai – bendraamžiams“;
6. Studentų savanorių veikla Policijos jaunimo centre;
7. Teisinis švietimas (vaikų, tėvų, pedagogų).

3.5. vykdymo trukmė, tęstinumas;

Projektas „Savojo kelio beiškant“ tęstinis. Vykdomas nuo 2003 m.

3.6. vykdytojai;

Projekto vadovė Danutė Mykolaitienė, išsilavinimas aukštasis, pareigos - Kėdainių rajono policijos komisariato Viešosios policijos Prevencijos poskyrio viršininkė; telefonai: darbo (8 ~ 347) 54 212, mob. tel. (8 ~ 688) 48 105, elektroninis paštas danute.mykolaitiene@vrm.lt, danmyk@one.lt.

2003 metais baigė Lietuvos Teisės Universiteto bakalauro studijas ir įgijo teisininko kvalifikaciją. 2005 metais baigė M. Romerio universitetą ir įgijo teisės magistro laipsnį.

1999 m. dalyvavo seminare „Teisės pagrindų mokymas“, 2001 m. dalyvavo Amerikos centre, Jungtinių Amerikos Valstijų ambasados organizuotame seminare „Smurtas šeimose“.

2003 m. parengė projektą socialiai ir pedagogiškai apleistų vaikų laisvalaikio organizavimui. Gautas finansavimas iš Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondų Centrinei ir Rytų Europai.

2004 m. įkūrė Policijos jaunimo centrą.

2004 m. parengė Šiaurės ministrų tarybos informacijos biurui Lietuvoje projektą „Savojo kelio beiškant“. Kėlė kvalifikaciją Danijoje.

2004 m. parengė Švietimo ir mokslo ministerijai Narkomanijos prevencijos konkursui projektą „Savojo kelio beiškant“.

2004 m. parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nuteistųjų ir paleistų iš laisvės atėmimo vietų, socialinės rehabilitacijos ir integracijos į visuomenę projektų konkursui projektą „Mes esame“.

2004 m. rugsėjo 16-17 dalyvavo tarptautiniame seminare „Naujas požiūris į policijos prevencinio darbo organizavimą“.

2006 m. dalyvavo Vidaus reikalų ministerijos Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų konkurse, kuriame pateikė nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų, socialinės rehabilitacijos ir integracijos į visuomenę projektą „Mes esame“. Minėtas projektas buvo labai gerai įvertintas ir laimėjo 2000 Lt paskatinamąją premiją.

2006 m. dalyvavo Tarptautinės policijos asociacijos ir europarlamentaro Š. Biručio

organizuotame konkurse „Europos policijos įvaizdžio gerinimas: faktai, komentarai ir pasiūlymai“ ir tapo konkurso laureate.

Pagrindiniai projekto vykdytojai:

Vilma Vyšniauskienė, išsilavinimas – aukštasis. Pareigos - Kėdainių rajono policijos komisariato Viešosios policijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio nepilnamečių reikalų pareigūnų veiklos grupės vyresnioji specialistė.

1999 m. baigė Šiaulių Universiteto Specialiosios pedagogikos fakultetą ir įgijo specialiojo pedagogo specialybės magistro laipsnį. 2007 m. baigė M. Romerio universitetą ir įgijo teisės magistro laipsnį.

Aktyviai dalyvauja prevencinėje veikloje, teikia pasiūlymus dėl prevencinio darbo gerinimo, rengia projektus.

Aušra Mickevičienė, išsilavinimas – aukštasis, pareigos Kėdainių rajono policijos komisariato viešosios policijos Prevencijos poskyrio Nepilnamečių reikalų pareigūnų veiklos grupės specialistė.

1999 m. dalyvavo seminare „Teisės pagrindų mokymas“, 2000 m. dalyvavo seminaruose „Šeimos edukologija“, „Dėmesio - problemiškas vaikas“. 2001 m. baigė Nepilnamečių kriminalinės justicijos kursus, 2002 m. – „Asmenų, dirbančių su vaikais, patyrusiais seksualinę prievartą, veiklą“, kursus. 2002 - 2005 m. vykdo tęstinę Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos projektą „Draugai“.

3.7. dalyviai (tikslinė grupė):

1. Vaikai, kurie pasiekia labiausiai pažeidžiamą amžių (paauglystę) ir dažniausiai nusižengia;
2. Vaikai iš asocialių šeimų, turintys įvairių elgesio bei mokymosi problemų;

3.8. vykdymo vieta:

Projektas orientuotas į Kėdainių rajono savivaldybę. Kai kurios veiklos apėmė Jonavos rajono savivaldybę.

3.9. partneriai, rėmėjai:

1. Kėdainių vaikų globos namai „Saulutė“

Vydūno 6, Kėdainiai, tel. (8~347) 55 531

Šioje įstaigoje įkurdinami netekę tėvų globos vaikai, taip pat vaikai, patyrę prievartą. Vaikams, patekusiems į krizinę suteikiamas laikinas prieglobstis, teikiama medicininė, socialinė, psichologinė pagalba. Devyni šios įstaigos vaikai dalyvavo projekte numatytose veiklose.

2. Kauno kolegijos Kėdainių J. Radvilos studijų centras

J. Basanavičiaus g. 4 Kėdainiai, tel. (8~347) 564 44

Studentai - savanoriai, aktyviai dalyvavo numatytose veiklose. Savanoriai buvo orientuojami ne į profesionalią pagalbą, o į ilgalaikius ir draugiškus ryšius su vaikais. Tokiu būdu savanoriai, sujungę nutrūkusią grandį tarp vaiko ir suaugusio, padėjo atkurti ryšius su bendruomene bei stiprino bendradarbiavimą su jau veikiančiomis institucijomis.

3. Kėdainių bendruomenės socialinis centras

Radvilų g. 25, Kėdainiai, tel.(8 ~347) 50 49

Teikė informaciją, organizavo pagalbą šeimoms.

4. Kėdainių jaunimo mokykla

Janušavos g. 5, Kėdainiai, tel. (8~347)54 559

Moksleiviai dalyvavo projekte numatytose priemonėse. Su šia mokykla palaikomi nuolatiniai ryšiai, vykdamas nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevenciją. Pedagogai ir Prevencijos poskyrio pareigūnai aktyviai bendradarbiauja vykdamas teisės pažeidimų prevenciją.

5. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos tarnyba

J. Basanavičiaus 36, Kėdainiai, Tel.(8~347) 69 586

Vyko pastovus apsišvietimas informacija. Tarnybos psichologė teikė individualias konsultacijas.

6. Kėdainių rajono vaikų ir jaunimo sveikatos klubas „Sveiki“

Dariaus ir Girėno 52, Kėdainiai, tel. (8 ~ 347) 60 403

Dalyvavo projekte numatytose priemonėse (pasirūpino klubo dalyvių atranka). Užtikrino savanorių dalyvavimą numatytose priemonėse.

7. Bendradarbiaujančių Nyderlandų fondai centrinei ir Rytų Europai

Smiltynės g. 4, Kaunas (atstovybė)

Teikia finansinę paramą. 2004 m. fondo lėšomis įrengtas Policijos jaunimo centras. Atvykę ekspertai palankiai įvertino veiklą ir 2006 m. skyrė papildomą finansavimą.

8. Labdaros ir paramos fondas „Viltis – Vikonda“

Didžioji g. 21, Kėdainiai

Vyko pastovus apsiikeitimas informacija. Parūpino labdarą (maisto, drabužių). Dirbo su šeimomis.

9. Jonavos policijos komisariatas

Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, vyko dalyvių susitikimai, bendros priemonės.

10. Bendrojo lavinimo mokyklų socialiniai pedagogai.

Vyko tarpžinybinis bendradarbiavimas, informacijos rinkimas, individualūs užsiėmimai.

3.10. sąmata: 16 000 Lt ;

Projekto įgyvendinime buvo panaudoti ir žmogiškieji ištekliai. Reikia įvertinti, kad pagrindiniai projekto vykdytojai yra profesionalūs specialistai.

Informaciniai rėmėjai (televizija, žiniasklaida, radijas), kurių indėlis nei natūrine, nei finansine forma nebuvo išreikštas sąmatoje.

3.11. rezultatai:

Kiekybiniai:

1. Iš 23 pagrindinės grupės vaikų nei vienas nepadarė teisės pažeidimų.
2. Projekte numatytoje priemonėse dalyvavo 5 savanoriai (studentai).
3. Į prevencines veiklas buvo įtraukta 19 pozityviai besielgiančių vaikų (iš jų 6 jaunieji policijos rėmėjai).
4. Suteiktos 23 socialinės, 45 informavimo ir konsultavimo, 42 maitinimo paslaugos.
5. Teisinis švietimas (29 išvykimai į mokyklas; perskaitytos 32 paskaitos vaikams, dalyvauta 14 tėvų susirinkimų, organizuoti 9 susitikimai su pedagogais, suteiktos 7 teisinės konsultacijos).
6. Apsilankyta vidutiniškai po 2-3 kartus visose šeimose (pagrindinės grupės, iš 23 vaikų, 9 globos namų auklėtiniai).
7. Pagrindinės grupės vaikų užimtumas Policijos jaunimo centre (22 vaikai 39 dienas, vidutiniškai 3-4 kartus per savaitę).
8. Akcijos, prevencinio autobuso pristatymas, sportiniai renginiai skirti abstrakčiai auditorijai.
9. Du pasiūlymai pateikti savivaldos atstovams.

Kokybiniai:

1. Projekto dalyvių (atskirų priemonių) anketinė apklausa.
2. Projekto pagrindinių vykdytojų ir partnerių apskritasis stalas (aptartos projekto veiklos, vykdymo eiga, rezultatai).

Pokyčiai, kurie atsirado įgyvendinus projektą (pagrindinėje grupėje) buvo lyginami su pokyčiais, kurie tuo pačiu metu įvyko su kitais teisės pažeidėjais, iš 146 teisės pažeidėjų 49 pakartotinai padarė įvairius teisėtvarkos nusižengimus.

Sistemiškumas ir projekto pagrindinių vykdytojų ir partnerių pasiskirstymas veiklomis suteikė galimybę veikti koordinuotai ir planingai.

Projekto taikymas žymiai pagerino ryšius rizikos grupės vaikų ir jų bendraamžių.

Į problemos sprendimą bus įtrauktos valstybės institucijos, nevyriausybinės organizacijos.

Išliko projekto tęstinumo galimybės.

3.12. Kita svarbi, su projektu susijusi, informacija.

Projekte numatytos veiklos buvo publikuojamos rajoninėje ir šalies spaudoje, Kėdainių krašto televizijoje, taip pat bus rengiami standai, organizuota foto paroda.

1. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

1. Projektu buvo siekiama spręsti vieną iš svarbiausių problemų - neužimtų vaikų pakartotinai daromų pažeidimų didėjimą.

2. Projekto rengėjo atliktas efektyvumo vertinimas, o taip pat projekto dalyvių (atskirų priemonių) anketinė apklausa parodė, kad projektas padarė numatytą poveikį reiškiniui, kurio prevencijai buvo skirta.

3. Panašių projektų kryptingas, nuoseklus įgyvendinimas, panaudojant platesnį prevencijos priemonių ratą gali būti geru pavyzdžiu kitiems subjektams.

4. Gebėjimas kuo mažesnėmis sąnaudomis, panaudojant žmogiškuosius išteklius pasiekti kuo didesnę prevencinę poveikį mažesnėmis sąnaudomis.

5. Projekto įvertinimas veiksmingumo požiūriu ypač svarbus tolimesnei prevencinei veiklai, naujiems tęstiniams prevencijos projektams rengti, kadangi jis skatina partnerių aktyvumą, suinteresuotumą, vieningą projekto svarbos supratimą.

6. Tarpžinybinis bendradarbiavimas pasireiškė gana skirtingų institucijų, kurių veikla nukreipta viena kryptimi – rizikos grupės vaikų gerovės kūrimui ir tobulinimui, bendra veikla.